

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla)

10 ta' Settembru 2009*

Fil-Kawża C-44/08,

li għandha bħala suġġett talba għal decizjoni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Korkein oikeus (il-Finlandja), permezz ta' decizjoni tas-6 ta' Frar 2008, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-8 ta' Frar 2008, fil-proċedura

Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK ry et

vs

Fujitsu Siemens Computers Oy,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Ir-Raba' Awla),

komposta minn K. Lenaerts, President tal-Awla, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (Relatur), G. Arestis u J. Malenovský, Imħallfin,

* Lingwa tal-kawża: il-Finlandiż.

Avukat Ġenerali: P. Mengozzi,
Reġistratur: C. Strömholm, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-14 ta' Jannar 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- Għal Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK ry *et*, minn H. Laitinen, asianajaja,
- għal Fujitsu Siemens Computers Oy, minn P. Uoti, asianajaja,
- għall-Gvern Finlandiż, minn A. Guimaraes-Purokoski, bħala aġent,
- għall-Gvern tar-Renju Unit, minn L. Seeboruth, bħala aġent,
- għall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn M. Huttunen, P. Aalto u J. Enegren, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ippreżentati fis-seduta tat-22 ta' April 2009,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2 tad-Direttiva tal-Kunsill 98/59/KE, tal-20 ta' Lulju 1998, dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar redundancies [tkeċċijiet] kollettivi (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 3, p. 327).
- 2 Din it-talba giet ippreżentata mill-Korkein oikeus (Qorti suprema) fil-kuntest ta' kawża bejn Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK ry *et* u Fujitsu Siemens Computers Oy (iktar 'il quddiem l-“FSC”) dwar l-obbligu li jsiru konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema f'każ ta' tkeċċijiet kollettivi.

Il-kuntest ġuridiku

Il-leġiżlazzjoni Komunitarja

- 3 Fis-17 ta' Frar 1975, il-Kunsill tal-Komunitajiet Ewropej adotta d-Direttiva tal-Kunsill 75/129/KEE, dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar tkeċċijiet kollettivi (ĠU L 48, p. 29), li giet emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 92/56/KEE, tal-24 ta' Ġunju 1992 (ĠU L 245, p. 3).

4 Id-Direttiva 75/129 ġiet revokata mid-Direttiva 98/59. It-tieni, id-disa' u l-ħdax-il premessa tal-aħħar imsemmija direttiva jipprovdu hekk:

“[...] huwa importanti li jkun hemm iżjed protezzjoni għall-ħaddiema fil-każ ta' redundancies [tkeċċijiet] kollettivi waqt li jittieħed kont tal-bżonn ta' żvilupp ibbilanċjat, ekonomiku u soċjali fil-Komunità;

[...]

[...] għandu jkun stipulat li din id-Direttiva tapplika fil-prinċipju wkoll għall-redundancies kollettivi li jirriżulta meta l-attivitajiet ta' l-istabbiliment jitwaqqfu bħala riżultat ta' deċiżjoni ġudizzjarja;

[...]

[...] huwa neċessarju li l-obbligi ta' min iħaddem fejn għandhom x'jaqsmu l-informazzjoni, il-konsultazzjoni u n-notifika japplikaw indipendentament minn jekk id-deċiżjoni dwar redundancies [tkeċċijiet] kollettivi jiġi minn min iħaddem jew minn impriża li tikkontrolla lil dak li jħaddem”.

5 L-Artikolu 2(1) ta' din l-istess direttiva jipprovdi:

“Meta dak li jhaddem ikun qed jikkontempla redundancies [tkeċċijiet] kollettivi, huwa għandu jibda konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema fi żmien tajjeb bl-iskop li jintlaħaq ftehim.”

6 L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(2) tal-imsemmija direttiva jipprovdi:

“Dawn il-konsultazzjonijiet għandhom, mill-inqas, ikopru mezzi u miżuri li jevitaw redundancies [tkeċċijiet] kollettivi jew tnaqqis ta' numri ta' impjegati affettwati, u biex jittaffew il-konsegwenzi billi jkun hemm rikors għal miżuri soċjali magħhom immirati, *inter alia*, li jgħinu għall-impjeg jew it-tahriġ mill-ġdid tal-ħaddiema mingħajr xogħol.”

7 L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 98/59 jippreċiża li, sabiex jgħinu lir-rappreżentanti tal-ħaddiema sabiex jagħmlu proposti kostruttivi, min iħaddem għandu fi żmien tajjeb matul il-konsultazzjonijiet, ifornihom bl-informazzjoni rilevanti kollha u li jagħtihom notifka bil-miktub tal-elementi elenkati f'dan is-subparagrafu.

8 Taht l-Artikolu 2(4) tad-Direttiva 98/59:

“L-obbligi stabbiliti fil-paragrafi 1, 2, u 3, għandhom japplikaw irrispettivament minn jekk id-deċiżjoni dwar [ir-]redundancies [tkeċċijiet] kollettivi [tkunx] qed tittiehed minn min iħaddem jew minn impriża li tikkontrolla lil min iħaddem.

Waqt li jkun qed jiġi kkunsidrat il-ksur allegat tal-htigiet ta' l-informazzjoni, tal-konsultazzjoni u tan-notifika stabbiliti f'din id-Direttiva, m'għandux jittiehed kont ta' xi difiża fuq il-parti ta' min iħaddem fuq il-bażi li l-informazzjoni neċessarja ma għietx ipprovduta lil min iħaddem mill-impriza li ħadet id-deċiżjoni li wasslet għar-redundancies [tkeċċijiet] kollettivi.”

9 L-Artikolu 3(1) tal-imsemmija direttiva jipprovd i hekk:

“Kull min iħaddem għandu jinnotifika lill-awtorità pubblika kompetenti bil-miktub dwar kull pjan ta' redundancies kollettivi.

[...]

Din in-notifika għandu jkollha l-informazzjoni rilevanti kollha li tikkonċerna r-redundancies [tkeċċijiet] kollettivi u l-konsultazzjonijiet ipplanati mar-rappreżentanti tal-ħaddiema previsti fl-Artikolu 2, u partikolarment ir-raġunijiet għar-redundancy [tkeċċija], in-numru ta' ħaddiema li ser jisfgħu mingħajr xogħol, in-numru ta' ħaddiema normalment impjegati u l-perijodu li fih il-redundancy [tkeċċija] għandu jiġi effettwat.”

10 L-Artikolu 4(1) u (2) tal-imsemmija direttiva jipprovd i:

“1. Il-redundancies [it-tkeċċijiet] kollettivi pproġettati nnotifikati lill-awtorità pubblika kompetenti m'għandhomx isehħu qabel 30 ġurnata wara n-notifika msemmija fl-Artikolu 3(1) bla ħsara għal xi dispożizzjonijiet li jirregolaw id-drittijiet individwali fir-rigward ta' l-avviż tat-tkeċċija mix-xogħol.

L-Istati Membri jistgħu jagħtu l-poter lill-awtorità pubblika kompetenti sabiex tnaqqas il-perijodu msemmi fis-subparagrafu preċedenti.

2. Il-perijodu msemmi fil-paragrafu 1 għandu jintuża mill-awtorità pubblika kompetenti sabiex jinstabu soluzzjonijiet għall-problemi kkawżati mir- redundancies kollettivi proġettati.”

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

- 11 Il-liġi 725/1978, dwar il-kooperazzjoni fi hdan l-impriża [yhteistoiminnasta yrityksissä annettu laki (725/1978)], kif emendata bil-liġijiet 51/1993 u 906/1996 (iktar 'il quddiem il-“liġi dwar il-kooperazzjoni”), tipprovdi, fl-Artikolu 1 tagħha, li, sabiex ittejjeb l-attività tal-impriża kif ukoll il-kundizzjonijiet tax-xogħol u li tagħmel iktar effettiv il-kooperazzjoni bejn min iħaddem u l-impjegati kif ukoll il-kooperazzjoni reċiproka tal-impjegati, għandhom jiġu miżjuda l-possibbiltajiet għall-ħaddiema li jkollhom impatt fuq it-trattament tal-kwistjonijiet konnessi max-xogħol tagħhom u mal-post tax-xogħol tagħhom.
- 12 Skont l-Artikolu 6(3) u 3b tal-liġi dwar il-kooperazzjoni, jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura ta' kooperazzjoni, l-għeluq jew it-trasferiment f'lokalità oħra tal-impriża jew ta' parti minn din, kif ukoll zieda jew tnaqqis sostanzjali tal-attività tagħha kif ukoll, b'mod partikolari, it-tpoġġija f'xogħol part-time, f'sensi temporanji u t-tkeċċijiet li jkunu ser jiġu implementati għal raġunijiet ta' produzzjoni jew li għandhom karattru ekonomiku.
- 13 L-Artikolu 7(1) ta' din il-liġi jipprovdi li, qabel ma tittieħed deċiżjoni minn min iħaddem dwar il-kwistjoni msemmija fl-Artikolu 6, huwa għandu jagħmel konsultazzjonijiet dwar il-motivi tal-miżura, l-effetti tagħha u l-alternattivi li hemm għaliha, mal-ħaddiema kif ukoll mal-aġenti jew mar-rappreżentati tal-impjegati kkonċernati. Skont il-paragrafu 2 tal-imsemmi artikolu, min iħaddem għandu, qabel ma jagħti bidu għall-proċedura ta' kooperazzjoni, jagħti l-informazzjoni meħtieġa lill-ħaddiema kkonċernati

kif ukoll lir-rappreżentanti tal-impjegati kkonċernati dwar it-trattament tal-każ. Din l-informazzjoni, kif ukoll l-informazzjoni dwar il-motivi tat-tkeċċijiet previsti, stima tan-numru ta' haddiema f'diversi kategoriji affettwati mit-tkeċċija, stima taż-żmien li fih huwa previst li ser jingħataw it-tkeċċijiet ippjanati, kif ukoll informazzjoni dwar il-prinċipji li fuq il-bażi tagħhom ġew identifikati l-haddiema affettwati mit-tkeċċija, għandhom jingħataw bil-miktub meta min ihaddem ikollu l-ħsieb li jwettaq tkeċċijiet, li jwaqqaf ihaddem, temporanjament, għal perijodu ta' iktar minn 90 jum jew li jpoġġi fuq xogħol part-time ta' mill-inqas 10 haddiema.

- 14 L-Artikolu 7a(1) tal-imsemmija liġi jipprovdi li għandha ssir proposta bil-miktub tal-konsultazzjonijiet fil-każ imsemmi fl-Artikolu 6(1) sa (5) ta' mill-inqas hamest ijiem qabel ma jibdeu il-konsultazzjonijiet, jekk il-miżura li tkun ser tiġi nnegozjata fil-fatt tagħti lok għal tkeċċijiet, tpoġġija fuq xogħol part-time jew f'waqfien temporanju mix-xogħol ta' haddiem wiehed jew iktar.
- 15 Skont l-Artikolu 7b tal-liġi dwar il-kooperazzjoni, meta l-proposta ta' konsultazzjoni tikkonċerna miżuri dwar tnaqqis ta' impjegati, din il-proposta jew l-informazzjoni inkluża fiha għandha tiġi nnotifikata bil-miktub lis-servizzi tax-xogħol sa minn meta jibdeu il-konsultazzjonijiet, sakemm informazzjoni ekwivalenti ma jkunux ġew trażmessi qabel f'kuntast ieħor. Jekk l-elementi rilevanti miġbura f'konsultazzjonijiet kienu jvarjaw b'mod kunsiderevoli mill-informazzjoni trażmessa preċedentement, min ihaddem għandu jipprovdi wkoll dawn l-elementi lis-servizzi tax-xogħol.
- 16 Skont l-Artikolu 8 ta' din il-liġi, jekk min ihaddem u r-rappreżentanti tal-impjegati ma jkunux ftehm u dwar xi proċedura oħra, min ihaddem jitqies li eżegwixxa l-obbligu ta' konsultazzjoni meta l-miżura prevista tkun giet trattata skont l-Artikolu 7 tal-imsemmija liġi. Madankollu, jekk din il-miżura verament tagħti lok għal tkeċċijiet, tqegħid fuq xogħol part-time, jew f'waqfien temporanju mix-xogħol għal perijodu ta' iktar minn 90 jum għal mill-inqas 10 haddiema, min ihaddem ma jitqiesx li eżegwixxa l-obbligu tiegħu ta' konsultazzjoni hlief meta jkunu għaddew ta' mill-inqas sitt ġimgħat minn meta jkunu bdew il-konsultazzjonijiet. Barra minn hekk, l-eżami tal-alternattivi għall-miżuri intenzjonati ma jistax jibda qabel ma jkunu għaddew sebat ijiem mill-eżami tal-motivi u l-effetti, sakemm ma jkunx ġie miftiehem mod ieħor.

- 17 Skont l-Artikolu 15a tal-liġi dwar il-kooperazzjoni, meta d-deċiżjoni tkun ittiehdet, intenzjonalment jew b'negliġenza manifesta, bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 7(1) sa (3), tal-Artikolu 7(a) jew tal-Artikolu 8 tal-imsemmija liġi u, għal raġunijiet marbuta ma' din id-deċiżjoni, haddiem ikun tpoġġa fuq xogħol part-time, qgħad temporanju, jew ikun tkeċċa, dan il-haddiem għandu dritt li jikseb mingħand min ihaddem kumpens li jikkorrispondi għal massimu ta' 20 xahar salarju.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 18 Wara r-raggruppament ta' ċerti attivitajiet kummerċjali fil-qasam tal-informatika ta' Fujitsu Ltd u ta' Siemens AG f'impriza waħda, il-grupp Fujitsu Siemens Computers beda l-attivitajiet tiegħu fl-1 ta' Ottubru 1999.
- 19 FSC hija sussidjarja ta' Fujitsu Siemens Computers (Holding) BV (iktar 'il quddiem il-“kumpannija parent”), kumpannija stabbilita fl-Olanda. Fl-imsemmija data, dan il-grupp kellu fabbriki f'Espoo (Kilo) (il-Finlandja) kif ukoll fl-Augsbourg, f'Paderborn u f'Sömmerda (il-Ġermanja).
- 20 F'laqgħa li seħħet fis-7 ta' Diċembru 1999, id-direttorat tal-kumpannija parent, kompost mill-membri eżekuttivi tal-bord tad-diretturi tiegħu, iddeċieda jipproponi lil din il-kumpannija parent li tingħalaq il-fabbrika f'Kilo.
- 21 Fil-laqgħa tal-14 ta' Diċembru 1999, l-imsemmi bord tad-diretturi ddeċieda li jappoġġa din il-proposta, mingħajr madankollu ma ttiehdet deċiżjoni għal dak li jirrigwarda l-imsemmija fabbrika.

- 22 Fl-istess jum, FSC ipproponiet konsultazzjonijiet li sehhew bejn l-20 ta' Dicembru 1999 u l-31 ta' Jannar 2000.
- 23 Il-bord tad-diretturi ta' FSC, principalment kompost mid-diretturi tal-grupp u li kellu bhala president lill-vici-president tal-bord tad-diretturi tal-kumpannija parent, adotta, fl-1 ta' Frar 2000, decizjoni dwar il-waqfien tal-attivita tal-FSC bl-eccezzjoni tal-attivitajiet ta' begh ta' kompjuters fil-Finlandja. Din bdiet tkecci l-impjegati taghha fit-8 ta' Frar 2000. B'kollox, madwar 450 minn 490 haddiem li kienet timpjega tkeccew.
- 24 Certi whud minn dawn il-haddiema sostnew li FSC kisret il-ligi dwar il-kooperazzjoni fl-okkazjoni tad-decizjonijiet li ttiehdu fl-ahhar tal-1999 u fil-bidu tal-2000, f'dak li jirrigwarda l-gheluq tal-fabbrika f'Kilo. L-imsemmija haddiema ghaddew it-talbiet taghhom ghall-kumpens previst minn din il-ligi, bil-ghan tal-irkupru taghhom, lir-rikorrenti fil-kawza principali, li huma unions. Dawn dehru ghal dan il-ghan quddiem l-Espoon karajaoikeus (qorti tal-ewwel istanza f'Espoo).
- 25 Fil-proceduri quddiem din il-qorti, ir-rikorrenti fil-kawza principali sostnew li, fil-kuntest tal-bord tad-diretturi tal-kumpannija parent, kienet fil-fatt ittiehdet decizjoni definittiva l-iktar tard fl-14 ta' Dicembru 1999, li kienet tipprovdi li tillimita l-attivita tal-facilita ta' produzzjoni ta' Kilo u li tisseparaha mill-attivita tal-grupp qabel ma tittrasferiha fil-Germanja, b'mod li din il-fabbrika tieqaf tezisti bhala parti mill-grupp. Skont ir-rikorrenti fil-kawza principali, id-decizjoni vera kienet ittiehdet fl-14 ta' Dicembru 1999, qabel ma kienu sehhew il-konsultazzjonijiet mal-impjegati imposti mil-ligi dwar il-kooperazzjoni. Il-konvenuta ghall-kawza principali kienet b'hekk allegatament kisret, intenzjonalment jew b'negligenza manifesta, din il-ligi.
- 26 FSC Minn naha taghha, FSC sostniet li, fil-laqgha tal-bord tad-diretturi tal-kumpannija parent tal-14 ta' Dicembru 1999, ma kienet ittiehdet l-ebda decizjoni dwar il-facilita ta' produzzjoni u, min-naha l-ohra, li kienu ghadhom jezistu alternattivi possibbli, bhall-kontinwazzjoni tal-attivita bl-istess mod jew b'mod ristrett, il-begh taghha jew kontinwazzjoni tal-attivita f'kollaborazzjoni ma' impriza ohra. Barra minn hekk, FSC sostniet li l-kuncett tad-decizjoni ta' min ihaddem timplika l-intervent tal-korp

kompetenti tal-kumpannija kkonċernata, jiġifieri, fil-każ preżenti, il-bord tagħha tad-diretturi, u li d-deċiżjoni dwar il-waqfien kienet ittiehdet minn dan fl-1 ta' Frar 2000, jiġifieri wara l-għeluq tal-konsultazzjonijiet.

27 L-Espoon kārājaoikeus ikkunsidrat li r-rikorrenti fil-kawża prinċipali ma wrietx li l-bord tad-diretturi tal-kumpannija parent kien iddeċieda dwar l-għeluq tal-fabbrika ta' Kilo b'tali mod li l-interazzjoni bejn min ihaddem u l-haddiema fi hdan l-FSC għall-kawża prinċipali ma setgħetx isehh bil-mod previst mil-liġi dwar il-kooperazzjoni. Skont din il-qorti, l-alternattivi għall-għeluq ta' din il-fabbrika kienu reali u l-alternattivi għaliha kienu ġew eżaminati fil-kuntest tal-konsultazzjonijiet. L-imsemmija qorti ċaħdet ir-rikors peress li kkonkludiet li d-deċiżjoni dwar dan l-għeluq kienet ittiehdet fil-laqgħa tal-bord tad-diretturi tal-FSC tal-1 ta' Frar 2000, peress li ma setgħetx tinstab soluzzjoni oħra u li l-imsemmija konsultazzjonijiet kienu reali u xierqa.

28 Fl-istadju tal-appell, il-Helsingin hovioikeus (Qorti tal-Appell ta' Helsinki), filwaqt li ppreċiżat li d-deċiżjoni definittiva prevista fl-Artikolu 7(1) tal-liġi dwar il-kooperazzjoni setgħet tittiehed biss minn min ihaddem, jiġifieri mill-konvenuta għall-kawża prinċipali, u li l-pjani ppreżentati mill-kumpannija parent ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-obbligu ta' konsultazzjoni previst minn din il-liġi, ikkonfermat id-deċiżjoni tal-Espoon kārājaoikeus.

29 Il-Korkein oikeus, li kienet qeda titratta l-appell imressaq mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, ikkunsidrat li d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 98/59 u tal-liġi fuq il-kooperazzjoni kellhom ċerti differenzi f'dak li jirrigwarda l-istruttura kif ukoll il-kontenut tagħhom u li b'hekk, ir-rabta bejniethom mhix ċara fl-aspetti kollha.

Peress li kkunsidrat li l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 98/59 hija neċessarja sabiex tittiehed deċiżjoni, il-Korkein oikeus iddecidiet li tissospendi l-proċedimenti u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

- “1) L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59/KE għandu jiġi interpretat fis-sens li l-obbligu li jinbdew konsultazzjonijiet ‘fi żmien tajjeb’ meta wiehed ‘jikkontempla’ ‘redundancies [tkeċċijiet] kollettivi’ tal-ħaddiema jehtieg li l-konsultazzjonijiet jibdew meta jkun ġie kkonstatat li d-deċiżjonijiet strateġiċi jew il-modifikazzjonijiet adottati fir-rigward tal-attività kummerċjali jrendu neċessarju tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema? Jew aħjar li din l-imsemmija dispożizzjoni tiġi interpretata fis-sens li l-obbligu li jinbdew il-konsultazzjonijiet joriġina diġà minħabba li min iħaddem jikkontempla li jadotta miżuri jew modifiki li jirrigwardaw l-attività kummerċjali bħal modifika tal-kapaċità ta’ produzzjoni jew konċentrazzjoni tal-produzzjoni, li l-konsegwenza prevedibbli tagħhom hija n-neċessità ta’ tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema?
- 2) Fid-dawl tal-fatt li l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva jirreferi għall-komunikazzjoni ta’ informazzjoni fi żmien tajjeb matul il-konsultazzjonijiet, l-Artikolu 2(1) ta’ din id-direttiva [...] għandu jiġi interpretat fis-sens li l-obbligu li jibdew konsultazzjonijiet ‘fi żmien tajjeb’ meta wiehed ‘jikkontempla redundancies [tkeċċijiet] kollettivi’ jehtieg li l-konsultazzjonijiet jibdew diġà qabel mal-ewwalwazzjoni magħmula minn min iħaddem tkun waslet fi stadju li jippermetti lil min iħaddem jidentifika u jagħti lill-ħaddiema l-informazzjoni msemmija [fil-punt b tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tal-imsemmija direttiva]?
- 3) L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59 għandu jiġi interpretat, flimkien mal-Artikolu 2(4) tagħha, fis-sens li, f’każ li min iħaddem huwa kkontrollat minn kumpannija oħra, l-obbligu ta’ min iħaddem li jibda l-konsultazzjonijiet mar-rappreżentant tal-ħaddiema joriġina meta jew min iħaddem jew il-kumpannija parent li tikkontrolla lil dan tal-aħħar tikkontempla li taġixxi bil-għan li twettaq tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema fis-servizz ta’ min iħaddem?

- 4) Fil-każ ta' konsultazzjonijiet li għandhom jitwettqu fi hdan sussidjarja li tagħmel parti minn grupp, u fl-evalwazzjoni fid-dawl tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 2(4) tad-Direttiva 98/59 tal-obbligu previst fl-Artikolu 2(1) li jinbdew konsultazzjonijiet "fi żmien tajjeb" meta wiehed "jikkontempla" tkeċċijiet kollettivi, l-obbligu li jinbdew konsultazzjonijiet jorigina diġà meta d-direttorat tal-grupp jew tal-kumpannija parent jikkontempla tkeċċijiet kollettivi iżda din l-evalwazzjoni tkun għadha ma gietx ippreċiżata sal-punt li tikkonċerna l-ħaddiem fis-servizz ta' ċerta kumpannija sussidjara taht il-kontroll tagħha jew l-obbligu li jinbdew konsultazzjonijiet fi hdan is-sussidjarja jorigina biss fil-mument li fih id-direttorat tal-grupp jew tal-kumpannija parent jikkontempla tkeċċijiet kollettivi espressament fis-sussidjarja kkonċernata?
- 5) Meta min ihaddem huwa impriza (sussidjarja li tagħmel parti minn grupp) li hija kkontrollata fis-sens tal-Artikolu 2(4) tad-Direttiva 98/59 minn impriza oħra (kumpannija parent jew id-direttorat ta' grupp), l-[imsemmi] Artikolu 2 [...] għandu jiġi interpretat fis-sens li l-proċedura ta' konsultazzjoni li hija msemmija fih għandha tiġi konkluża qabel ma tittiehed deċiżjoni fil-livell tal-kumpannija parent jew tad-direttorat tal-grupp f'dak li jirrigwarda t-tkeċċijiet kollettivi li għandhom jiġu implementati fi hdan is-sussidjarja?
- 6) Jekk id-Direttiva 98/59 għandha tiġi interpretata fis-sens li l-proċedura ta' konsultazzjoni li għandha tiġi mwettqa fi hdan is-sussidjarja għandha tkun konkluża qabel ma tittiehed deċiżjoni li tagħti lok għal tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema [ta' din is-sussidjarja] fil-livell tal-kumpannija parent jew tad-direttorat tal-grupp, deċiżjoni li għandha bħala effett dirett li timplemmenta tkeċċijiet kollettivi fi hdan is-sussidjarja hija l-unika deċiżjoni determinanti f'dan il-kuntest jew jehtieg li l-proċedura ta' konsultazzjoni tkun konkluża diġà qabel ma tittiehed, fil-livell tal-kumpannija parent jew tad-direttorat tal-grupp, deċiżjoni kummerċjali jew strategika li abbażi tagħha t-tkeċċijiet kollettivi fi hdan is-sussidjarja huma probabbli iżda għadhom mhumiex ċerti u definittivi?"

Fuq id-domandi preliminari*Fuq l-ammissibbiltà*

- 31 L-FSC issostni li l-ewwel erba' domandi kontenuti fid-deċiżjoni preliminari huma inammissibbli fin-nuqqas ta' konnessjoni mal-kawża prinċipali. Hija tikkunsidra li, peress li l-mument meta l-konsultazzjonijiet għandhom isiru mar-rappreżentanti tal-ħaddiema mhux kwistjoni li tqajmet fit-talbiet ippreżentati mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali quddiem il-qorti tar-rinviju, ir-risposta għal dawn id-domandi mhix neċessarja sabiex tinstab soluzzjoni għall-kawża prinċipali. Barra minn hekk, skont l-FSC, id-domanda tirrigwarda sitwazzjoni ipotetika.
- 32 Għandu jittfakkar li, fil-kuntest tal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 234 KE, hija biss il-qorti nazzjonali, li quddiemha tressqet il-kawża, li għandha tassumi r-responsabbiltà għad-deċiżjoni ġudizzjarja li għandha tingħata, li għandha tevalwa, fid-dawl ta' ċirkustanzi partikolari tal-kawża, kemm in-neċessità ta' deċiżjoni preliminari sabiex tkun f'pożizzjoni li tagħti s-sentenza tagħha, kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja. Konsegwentement, sakemm id-domandi magħmula jkunu jirrigwardaw l-interpretazzjoni tad-dritt Komunitarju, il-Qorti tal-Ġustizzja hija, bħala prinċipju, marbuta li tiddeċiedi (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-18 ta' Lulju 2007, Lucchini, C-119/05, Ġabra p. I-6199, punt 43, u tas-16 ta' Lulju 2009, Mono Car Styling, C-12/08, Ġabra p. I-6653, punt 27).
- 33 Għalhekk, iċ-ċaħda mill-Qorti tal-Ġustizzja ta' talba għal deċiżjoni preliminari mressqa minn qorti nazzjonali hija possibbli biss meta jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt Komunitarju ma għandha ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-sugġett tal-kawża prinċipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-Ġustizzja ma jkollhiex għad-dispożizzjoni tagħha l-punti ta' fatt u ta' liġi neċessarji sabiex twieġeb b'mod utli għad-domandi li jkunu sarulha (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-4 ta' Diċembru 2008, Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, Ġabra p. I-9029, punt 20 u Mono Car Styling, iċċitata iktar 'il fuq, punt 28).

34 Issa, fil-każ preżenti, għandu jingħad li, hekk kif jirrizulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, il-qorti nazzjonali forniet lill-Qorti tal-Ġustizzja espożizzjoni dettaljata tal-kuntest legali u ta' fatt tal-kawża prinċipali kif ukoll ir-raġunijiet li għalihom hija kkunsidrat li risposta għall-ewwel erba' domandi magħmula hija neċessarja sabiex tagħti d-deċiżjoni tagħha.

35 Konsegwentement, dawn id-domandi preliminari huma ammissibbli.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

36 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tfittex kjarifiki fuq it-tifsira tal-espressjoni “ikun qed jikkontempla redundancies [tkeċċijiet] kollettivi”, fis-sens tal-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, sabiex jiġi stabbilit il-punt tat-tluq tal-obbligu ta' konsultazzjoni previst fl-imsemmi Artikolu 2. Hija tistaqsi f'dan ir-rigward jekk il-mument meta joriġina dan l-obbligu huwiex dak meta jiġi kkonstatat li xi deċiżjonijiet strateġiċi jew modifiki tal-attività kummerċjali tal-impriza jagħmlu neċessarji tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema, jew il-mument meta huwa previst li jiġu adottati deċiżjonijiet jew modifiki bħal dawn li jagħmlu tkeċċijiet bħal dawn neċessarji.

37 Preliminarjament, għandu jingħad li l-kawża preżenti hija marbuta mad-deċiżjonijiet ekonomiċi u kummerċjali li jista' jkollhom riperkussjonijiet fuq l-impjieg ta' ċertu numru ta' ħaddiema fi hdan impriza, u mhux mad-deċiżjonijiet li għandhom direttament bħala għan li jtemmu kuntratti speċifiċi ta' xogħol.

38 F'dan ir-rigward, għandu jtifakkur li, hekk kif jirrizulta mill-kliem tal-Artikoli 2(1) u 3(1) tad-Direttiva 98/59, l-obbligi ta' min iħaddem ta' konsultazzjoni u ta' notifika joriġinaw qabel id-deċiżjoni ta' dan tal-aħħar li jitermina kuntratti ta' xogħol (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta' Jannar 2005, Junk, C-188/03, Ġabra p. I-885, punti 36 u 37). Fil-

fatt, f'każ bħal dan, għadha teżisti l-possibbiltà li jiġi evitat jew, għall-inqas, li jitnaqqsu t-tkeċċijiet kollettivi jew li jittaffu l-konsegwenzi.

- 39 L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59 jipprovdi l-obbligu għal min iħaddem li jibda konsultazzjonijiet fi żmien tajjeb mar-rappreżentanti tal-ħaddiema meta “ikun qed jikkontempla redundancies [tkeċċijiet] kollettivi”. Hekk kif sostna l-avukat ġenerali fil-punti 48 u 49 tal-konklużjonijiet tiegħu, jirriżulta minn paragun tal-verżjonijiet lingwistiċi differenti ta’ din id-dispożizzjoni li, f’moħħ il-leġiżlatur Komunitarju, l-orिğini tal-obbligu ta’ konsultazzjoni inkwistjoni hija marbuta mal-eżistenza ta’ intenzjoni, f’moħħ min iħaddem, li jipproċedi bi tkeċċijiet kollettivi.
- 40 Ir-referenzi kontenuti fl-Artikoli 3 u 4 tad-Direttiva 98/59 għall-“pjan” ta’ tkeċċijiet kollettivi jikkonfermaw l-eżistenza ta’ intenzjoni bħala fattur meta jibdedw l-obbligi previsti minn din id-direttiva, b’mod partikolari fl-Artikolu 2 tagħha.
- 41 Minn dan isegwi li l-obbligu ta’ konsultazzjoni previst fl-imsemmi Artikolu 2 huwa preżunt li jibda jseħħ meta min iħaddem għandu l-intenzjoni li jwettaq tkeċċija kollettiva jew jistabbilixxi pjan ta’ tkeċċija kollettiva (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta’ Frar 1985, Dansk Metalarbejderforbund u Specialarbejderforbundet i Danmark, 284/83, Ġabra p. 553, punt 17).
- 42 Madankollu għandu jingħad ukoll li, hekk kif jirriżulta mit-test tiegħu stess, id-Direttiva 98/59 tibda wkoll l-obbligi li hija tipprovdi, b’mod partikolari l-obbligu ta’ konsultazzjoni previst fl-Artikolu 2 tagħha, f’sitwazzjonijiet li fihom il-perspettivi ta’ tkeċċija kollettiva mhumiex direttament l-għażla ta’ min iħaddem.
- 43 Fil-fatt, l-Artikolu 2(4) ta’ din id-direttiva jitfa’ responsabbiltà fuq min iħaddem tar-rispett tal-obbligi ta’ informazzjoni u tal-konsultazzjoni li jirriżultaw minn din

id-direttiva, anki jekk id-deċiżjoni dwar tkeċċija kollettiva tirriżulta mhux minn din, iżda mill-impriża li tikkontrollah, u anki meta hija ma tkunx ġiet immedjatement u korrettement informata dwar din id-deċiżjoni.

44 F'kuntest ekonomiku kkaratterizzat minn l-eżistenza ta' numru qed jikber ta' gruppi ta' impriži, din id-dispożizzjoni tippermetti li tiżgura, meta impriża hija kkontrollata minn impriża oħra, it-tweqqi b'mod effettiv tal-għan tad-Direttiva 98/59, li, hekk kif indikat fit-tieni premessa tagħha, huwa li jipprovdi għaż-żieda tal-protezzjoni għall-ħaddiema f'każ ta' tkeċċijiet kollettivi (sentenza tal-15 ta' Frar 2007, Athinaiki Chartopoiia, C-270/05, Ġabra p. I-1499, punt 25).

45 Barra minn hekk, hekk kif ġustament osserva l-Gvern tar-Renju Unit, bidu kmieni wisq tal-obbligu ta' konsultazzjoni jista' jwassal għal riżultati kuntrarji għall-għan tad-Direttiva 98/59, bħal restrizzjoni tal-flessibilità tal-impriži fir-rigward tar-ristrutturazzjoni tagħhom, iż-żieda tal-pressjoni amministrattiva u li l-ħaddiema jiġu ppreokkupati b'mod inutli dwar is-sigurtà tax-xogħol tagħhom.

46 Fl-aħħar nett, il-ġustifikazzjoni u l-effikaċità tal-konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema huma preżunti li kienu l-fatturi li ġew ikkunsidrati matulhom, peress li huwa impossibbli li jsiru konsultazzjonijiet b'mod xieraq u b'mod konformi mal-għanijiet tagħhom mingħajr determinazzjoni tal-elementi rilevanti dwar it-tkeċċijiet kollettivi previsti. Dawn l-għanijiet huma, skont il-kliem tal-Artikolu 2(2) tad-Direttiva 98/59, li jiġi evitat it-terminazzjoni ta' kuntratti tax-xogħol jew li jitnaqqas in-numru kif ukoll li jitnaqqsu l-konsegwenzi (ara s-sentenza, Junk, iċċitata, punt 38). Issa, meta hija prevista biss deċiżjoni li hija preżunta li twassal għal tkeċċijiet kollettivi, konsegwentement, tkeċċijiet kollettivi bħal dawn huma biss probabbiltà u l-fatturi rilevanti għall-konsultazzjonijiet mhumiex magħrufa, b'hekk l-imsemmija għanijiet ma jistgħux jintlaħqu.

47 Min-naħa l-oħra, il-fatt li ssir rabta bejn l-origini tal-obbligu ta' konsultazzjoni previst fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 98/59 mal-adozzjoni ta' deċiżjoni strategika jew kummerċjali

li tagħmel neċessarji tkeċċijiet kollettivi tal-ħaddiema tidher li hija ta' natura li tneħhi parzjalment l-effett utili ta' dan l-obbligu. Fil-fatt, hekk kif jirriżulta mit-tieni paragrafu tal-ewwel subparagrafu tal-imsemmi Artikolu 2, il-konsultazzjonijiet għandhom jirrigwardaw, b'mod partikolari, il-possibbiltà li jiġu evitati jew imnaqqsa t-tkeċċijiet kollettivi previsti. Issa, konsultazzjoni li tibda filwaqt li tkun diġà ttieħdet deċiżjoni li tagħmel neċessarji tkeċċijiet kollettivi bħal dawn ma tkunx tista' titratta b'mod utili l-eżami ta' alternattivi possibbli sabiex dawn jiġu evitati.

48 Konsegwentement għandu jiġi kkunsidrat li, f'ċirkustanzi bħal dawk tal-kawża prinċipali, il-proċedura ta' konsultazzjoni għandha tinbeda minn min iħaddem fil-mument meta tkun giet adottata deċiżjoni strateġika jew kummerċjali li ġggegħlu li jipprevedi jew li jipprogetta tkeċċijiet kollettivi.

49 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-risposta għall-ewwel domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-adozzjoni, fi ħdan grupp ta' imprizi, ta' deċiżjonijiet strateġiċi jew ta' modifiki ta' attivitajiet li jgiegħlu lil min iħaddem jipprevedi jew jipprogetta tkeċċijiet kollettivi, tpoġgi fuq min iħaddem l-obbligu li jikkonsulta mar-rappreżentanti tal-ħaddiema.

Fuq it-tieni domanda

50 Permezz tat-tieni domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk il-bidu tal-obbligu ta' min iħaddem li jibda konsultazzjonijiet fuq it-tkeċċijiet kollettivi previsti jiddependix fuq il-fatt li min iħaddem huwa diġà f'pożizzjoni li jagħti lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni kollha meħtieġa fil-punt b tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 98/59.

- 51 Il-kliem ta' din id-dispożizzjoni jipprovdi b' mod ċar li l-informazzjoni prevista għandha tkun fornuta minn min iħaddem "fi żmien tajjeb matul il-konsultazzjonijiet", sabiex "jgħinu r-rappreżentanti tal-ħaddiema biex jagħmlu proposti kostruttivi".
- 52 Minn din id-dispożizzjoni jirriżulta li din l-informazzjoni tista' tiġi kkomunikata f'konsultazzjonijiet u mhux neċessarjament fil-mument tal-ftuħ ta' dawn il-konsultazzjonijiet.
- 53 Fil-fatt, hekk kif isostni l-Avukat Ġenerali fil-punti 64 u 65 tal-konklużjonijiet tiegħu, il-loġika ta' din id-dispożizzjoni hija li min iħaddem iforni lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni rilevanti tul il-konsultazzjonijiet. Flessibbiltà hija indispensabbli, peress li, minn naħa, din l-informazzjoni tista' ssir disponibbli biss f'mument differenti tal-proċess ta' konsultazzjoni, li jimplika li min iħaddem għandu l-possibbiltà u l-obbligu li jikkompletahom fil-proċess. Min-naħa l-oħra, l-għan ta' dan l-obbligu ta' min iħaddem huwa li jippermetti lir-rappreżentanti tal-ħaddiema li jipparteċipaw fil-proċess ta' konsultazzjoni b' mod kemm jista' jkun komplet u effettiv, u, sabiex dan isir, kull informazzjoni rilevanti għandha tkun fornuta sal-aħħar mument tal-imsemmi proċess.
- 54 Minn dan isegwi li l-punt tat-tluq tal-konsultazzjonijiet ma jkunx jiddependi fuq il-fatt li min iħaddem huwa diġà f'pożizzjoni li jipprovdi lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni kollha msemmija fil-punt b tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 98/59.
- 55 Konsegwentement ir-risposta għat-tieni domanda magħmula għandha tkun li l-origini tal-obbligu ta' min iħaddem li jibda konsultazzjonijiet fuq it-tkeċċijiet kollettivi previsti ma jiddependix fuq il-fatt li dan ikun diġà f'pożizzjoni li jipprovdi lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-punt b tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 98/59.

Fuq it-tielet u r-raba' domandi

- 56 Permezz tat-tielet u r-raba' domanda tagħha, li għandhom jiġu ttrattati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk, minn naħa, l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, moqri flimkien mal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(4), tal-imsemmija direttiva, għandux jiġi interpretat fis-sens li, fil-każ ta' grupp ta' impriži komposti minn kumpannija parent u minn sussidjarja jew iktar, l-obbligu ta' konsultazzjoni mar-rappreżentanti tal-haddiema joriġina kemm jekk huwa min iħaddem kif ukoll jekk hija l-kumpannija parent li tikkontrolla lil min iħaddem li jipplanaw it-tkeċċijiet kollettivi u, min naħa l-oħra, jekk l-oriġini tal-obbligu li jibda konsultazzjonijiet teħtieġ li tkun identifikata s-sussidjarja li fiha jista' jsiru tkeċċijiet kollettivi.
- 57 F'dan ir-rigward, għandu jingħad li, taħt l-Artikolu 2(1) u (3) kif ukoll taħt l-Artikolu 3(1) u (2) tad-Direttiva 98/59, l-uniku destinatarju tal-obbligi fil-qasam tal-informazzjoni, ta' konsultazzjoni u ta' notifika huwa min iħaddem, jiġifieri persuna fizika jew ġuridika li qegħdha f'kuntratt ta' xogħol ma' haddiema li jistgħu jitkeċċew.
- 58 Impriża li tista' tikkontrolla lil min iħaddem, anki jekk hija tista' tiegħu decizjonijiet li jillimitaw lil min iħaddem, ma għandhiex il-kwalità tal-persuna li tħaddem.
- 59 Hekk kif sostniet il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn naħa, l-organizzazzjoni tad-direzzjoni ta' grupp ta' impriži hija kwistjoni interna u, min-naħa l-oħra, bħal fil-każ tad-Direttiva 75/129, id-Direttiva 98/59 ma għandhiex l-għan li tillimita l-libertà ta' grupp bħal dan milli jipproċedi bl-organizzazzjoni tal-attivitajiet tiegħu b'mod li jidhirlu l-iktar xieraq għall-bżonnijiet tiegħu (ara f'dan is-sens, fir-rigward tad-Direttiva 75/129, is-sentenza tas-7 ta' Diċembru 1995, Rockfon, C-449/93, Ġabra p. I-4291, punt 21).

- 60 Id-Direttiva 98/59 bħad-Direttiva 75/129 tassigura biss armonizzazzjoni parzjali tar-regoli ta' protezzjoni tal-ħaddiema f'każ ta' tkeċċijiet kollettivi. B'hekk hija ma twassalx għall-armonizzazzjoni tas-sistemi kollha nazżjonali ta' rappreżentazzjoni tal-ħaddiema fl-impriża (ara, fir-rigward tad-Direttiva 75/129, is-sentenza tat-8 ta' Ġunju 1994, Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit, C-383/92, Ġabra p. I-2479, punt 25 u ġurisprudenza ċċitata).
- 61 Fil-kuntest ta' din l-armonizzazzjoni parzjali, hekk kif isostnu r-rikorrenti fil-kawża prinċipali, meta adotta d-Direttiva 92/56 imbagħad id-Direttiva 98/59, il-legiżlatur Komunitarju ried jimla lakuna fil-legiżlazzjoni preċedenti u jippreċiża l-obbligi ta' min iħaddem li jiffurmaw parti minn grupp ta' impriži. B'hekk, l-Artikolu 2(4) tad-Direttiva 98/59 jipprovdi li l-obbligu ta' konsultazzjoni japplika għal min iħaddem indipendentement mill-fatt li d-deċiżjoni li tirrigwarda t-tkeċċijiet kollettivi toriġina minn min iħaddem jew minn impriża li tikkontrollah.
- 62 Konsegwentement, għandha tiġi kkunsidrata l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2(1) u l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(4), tad-Direttiva 98/59 li skont din, taħt dawn id-dispożizzjonijiet, indipendentement mill-fatt li xi tkeċċijiet kollettivi huma previsti jew ippanati wara deċiżjoni tal-impriża li timpjega ħaddiema kkonċernati jew ta' deċiżjoni tal-kumpannija parent tagħha, hija dejjem l-ewwel wahda li hija obligata, bħala min iħaddem, li tagħmel konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema tagħha.
- 63 Għal dak li jirrigwarda l-mument tal-orijini ta' dan l-obbligu, huwa evidenti, hekk kif osserva l-Gvern Finlandiż, li l-konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema jistgħu jinb dew biss jekk tkun magħrufa l-impriża li fiha t-tkeċċijiet kollettivi jkunu jistgħu jseħħu. Fil-fatt, meta l-kumpannija parent ta' grupp ta' impriži tadotta deċiżjonijiet ta' natura li jkollhom riperkussjonijiet fuq l-impjeg ta' ħaddiema fi h dan dan il-grupp, hija s-sussidjarja li l-ħaddiema tagħha jistgħu jiffaċċjaw tkeċċijiet kollettivi li għandha, fil-kwalità tagħha ta' min iħaddem tagħmel konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema. Konsegwentement mhux possibbli li jinb dew konsultazzjonijiet bħal dawn sakemm l-imsemmija sussidjarja ma tkunx ġiet identifikata.

64 Barra minn hekk, fir-rigward tal-għanijiet assenjati għall-konsultazzjonijiet, skont l-Artikolu 2(2) tad-Direttiva 98/59, dawn jirrigwardaw għall-inqas il-possibiltajiet li jiġu evitati jew imnaqqsa t-tkeċċijiet kollettivi kif ukoll il-possibiltajiet li jitnaqqsu l-konsegwenzi permezz ta' miżuri soċjali ta' akkompanjament bil-għan b'mod partikolari tal-għajnuna għall-impjegat jew għal taħriġ mill-ġdid ta' haddiema li jitkeċċew. Issa, sabiex konsultazzjoni fuq dawn id-domandi tagħmel sens, trid tkun magħrufa s-sussidjarja li l-impjegati tagħha huma affettwati mit-tkeċċijiet kollettivi previsti.

65 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-risposta għat-tielet u għar-raba' domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, moqri flimkien mal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(4) tal-imsemmija direttiva, għandu jkun interpretat fis-sens li, fil-każ ta' grupp ta' impriži magħmul minn kumpannija parent u minn sussidjarja waħda jew iktar, l-obbligu ta' konsultazzjoni mar-rappreżentanti tal-haddiema ma jinholoqx, fil-konfront tas-sussidjarja li għandha l-kwalità ta' persuna li thaddem, hliet meta tkun identifikata din is-sussidjarja li fi hdanha jkun hemm possibbiltà li jsehhu tkeċċijiet kollettivi.

Fuq il-ħames u s-sitt domanda

66 Permezz tal-ħames u s-sitt domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tfittex kjarimenti fuq il-mument tal-gheluq tal-proċedura ta' konsultazzjoni, prevista fl-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, għall-każ fejn fil-preżenza ta' grupp ta' impriži magħmula minn kumpannija parent u minn sussidjarja waħda jew iktar, id-deċiżjoni li twassal eventwalment jew neċessarjament għat-tkeċċijiet kollettivi tittiehed fil-livell ta' kumpannija parent.

67 Hekk kif ġie espost fil-kuntest tar-risposta mogħtija għat-tielet u r-raba' domanda, l-obbligu ta' konsultazzjoni previst fl-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59 jorbot biss lil min ihaddem.

- 68 Fil-fatt, l-ebda dispozizzjoni ta' din id-direttiva ma tista' tiġi interpretata fis-sens li hija tista' tohloq obbligu bħal dan fir-rigward tal-kumpannija parent.
- 69 B'hekk jirriżulta li hija dejjem is-sussidjarja, bħala min iħaddem, li għandha r-responsabbiltà li tagħmel konsultazzjonijiet mar-rappreżentanti tal-ħaddiema li jistgħu jiġu affettwati minn tkeċċijiet kollettivi previsti u, jekk ikun il-każ, li tbatu hi stess il-konsegwenzi tal-inosservanza tal-obbligu ta' konsultazzjoni jekk hija ma ġietx immedjatament u korrettement informata b'deċizzjoni tal-kumpannija parent tagħha li tagħmel neċessarji tkeċċijiet bħal dawn.
- 70 Għal dak li jirrigwarda l-għeluq tal-proċedura ta' konsultazzjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddecidiet li, meta tapplika d-Direttiva 98/59, it-terminazzjoni ta' kuntratt tax-xogħol ma tistax isehh minn min iħaddem hlief wara l-għeluq tal-imsemmija proċedura, jiġifieri wara li jkun irrispetta l-obbligi msemmija fl-Artikolu 2 ta' din id-direttiva (ara s-sentenza Junk, iċċitata iktar 'il fuq, punt 45). Minn dan isegwi li l-proċedura ta' konsultazzjoni għandha tkun ikkompletata qabel ma tkun ittiedet deċizzjoni dwar it-terminazzjoni ta' kuntratti ta' ħaddiema.
- 71 Fil-kuntest ta' grupp ta' impriži bħal dak inkwistjoni fil-kawża prinċipali, jirriżulta minn din il-ġurisprudenza li deċizzjoni tal-kumpannija parent li għandha bħala effett dirett li ġġiegħel waħda mill-kumpanniji sussidjarji tagħha tittermina l-kuntratti tal-ħaddiema kkonċernati permezz ta' tkeċċijiet kollettivi tista' tittiehed biss fl-għeluq tal-proċedura ta' konsultazzjoni fi hdan din is-sussidjarja u dan, sugġetta li tesponi lil din, bħala min iħaddem, għall-konsegwenzi tal-inosservanza ta' din il-proċedura.
- 72 Fir-rigward tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ir-risposta għall-ħames u s-sitt domandi magħmula għandha tkun li l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, moqri flimkien mal-Artikolu 2(4) ta' din id-direttiva, għandu jiġi interpretat fis-sens li, fil-każ ta' grupp ta' impriži, il-proċedura ta' konsultazzjoni għandha tiġi konkluża mis-sussidjarja kkonċernata minn tkeċċijiet kollettivi qabel mal-imsemmija sussidjarja, jekk ikun il-każ fuq struzzjoni diretta tal-kumpannija parent tagħha, tittermina l-kuntratti tal-ħaddiema kkonċernati minn dawn it-tkeċċijiet.

Fuq l-ispejjeż

73

Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Ir-Raba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 98/59/KE, tal-20 ta' Lulju 1998, dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar redundancies [tkeċċijiet] kollettivi, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-adozzjoni, fi hdan grupp ta' impriži, ta' deċiżjonijiet strateġiċi jew ta' modifiki ta' attivitajiet li jġiegħlu lil min iħaddem li jipprevedi jew li jipproġetta tkeċċijiet kollettivi, tpoġġi fuq min iħaddem obbligu ta' konsultazzjoni mar-rappreżentanti tal-ħaddiema.
- 2) L-origini tal-obbligu ta' min iħaddem li jibda konsultazzjonijiet fuq it-tkeċċijiet kollettivi previsti ma jiddependix fuq il-fatt li dan ikun diġà f'pożizzjoni li jipprova lir-rappreżentanti tal-ħaddiema l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-punt b tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(3) tad-Direttiva 98/59.
- 3) L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, moqri flimkien mal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 2(4) tal-imsemmija direttiva, għandu jkun interpretat fis-sens li, fil-każ ta' grupp ta' impriži magħmula minn kumpannija parent u minn sussidjarja waħda jew iktar, l-obbligu ta' konsultazzjoni mar-rappreżentanti tal-ħaddiema ma jinholoqx, fil-konfront tas-sussidjarja li għandha l-kwalità ta' persuna li tħaddem, ħlief meta tkun identifikata din is-sussidjarja li fi hdanha jkun hemm possibbiltà li jseħhu tkeċċijiet kollettivi.

- 4) L-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 98/59, moqri flimkien mal-Artikolu 2(4) ta' din id-direttiva, għandu jiġi interpretat fis-sens li, fil-każ ta' grupp ta' impriżi, il-proċedura ta' konsultazzjoni għandha tiġi konkluziva mis-sussidjarja kkonċernata minn tkeċċijiet kollettivi qabel mal-imsemmija sussidjarja, jekk ikun il-każ fuq struzzjoni diretta tal-kumpannija parent tagħha, tittermina l-kuntratti tal-ħaddiema kkonċernati minn dawn it-tkeċċijiet.

Firem